

LIFE JAARVERSLAG 2025

***WIJ VIEREN HET 10-JARIG
BESTAAN VAN LIFE***

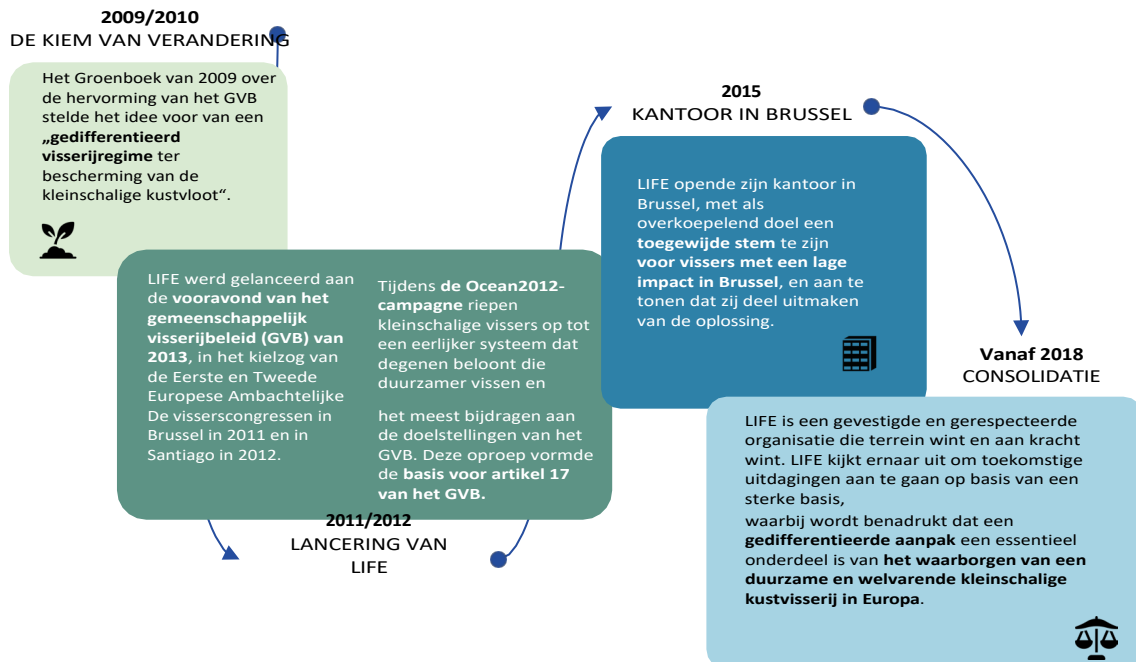
Europese kleinschalige vissers
verenigen om te streven naar eerlijke
visserij, gezonde zeeën en bloeiende
vissersgemeenschappen

Inhoudsopgave

INLEID 10 JAAR LIFE	2
Eerlijke behandeling van kleinschalige kustvisserij (SSCF)	2
Belangrijkste mijlpalen op de weg: van '2015' 2025	3
Wat is er veranderd?	4
Mijlpalen van 2025	5
HET VORMEN VAN DE TOEKOMST: DE BELANGRIJKSTE VAN LIFE	7
Overleg op hoog niveau met commissaris Costas Kadis	8
LEIDERSCHAP VAN DE SSCF OP WERELDWIJD NIVEAU	10
EU-BELEID& E BELANGENBEHARTIGING: RESULTATEN 2025	12
De campagne 'Make Fishing Fair'	12
Evaluatie van het gemeenschappelijk visserijbeleid	17
De volgende EU-begroting (MFF) in het kader van de evaluatie van het GVB	18
Het Europees Oceaanpact& Ocean Act	18
Hervorming van de wetenschappelijke basis voor visserijbeheer	20
Partnerschap voor de energietransitie (ETP)	20
Controleverordening& afwijking voor in de lijst opgenomen havens	22
Maritieme ruimtelijke ordening en de regeneratieve zone van 12 mijl	23
Een nieuwe visie op de visserij: een visie voor milieuvriendelijke visserij in Europa	24
REGIONWATER	25
Versterking van de vertegenwoordiging in adviesraden (alle regio's)	25
Oostzee& Noordzeegebied	26
Middellandse Zee& -regio Zwarte	29
Atlantische regio	29
PROJECTEN& EN INNOVATIE	30
Fish-X: Digitalisering voor een eerlijke en duurzame	30
Ronde grondel: van invasieve soort naar kans	31
Seaglow: innovatie voor een klimaatbestendige	33
Participatief garantiesysteem (PGS) voor SSCF	34
COMMUNICATIE, EVENEMENTEN& LIDMAATSCHAP	35
INTERNE PROCESSEN& BESTUUR	35
Leden& versterkt bestuur	35
LIFE-secretariaat vergroot de capaciteit	37
FINANCIEEL OVERZICHT2025 EN BEGROTING 2026	37
LIFE-financiën 2025	37
UITVOOR 2026	42

INLEIDING: WE VIEREN HET 10-JARIG BESTAAN VAN LIFE

In 2025 is het **tien jaar geleden dat LIFE zijn kantoor in Brussel opende**. Dit is een goed moment om terug te kijken op wat er is bereikt en wat er in dat decennium is veranderd. In zekere zin verliep de ontwikkeling van LIFE in vier verschillende fasen: ontkieming (2009/10), lancering (2011/2012), opstartfase (2014-2018) en consolidatie (vanaf 2018). Sinds november 2018 is LIFE in België geregistreerd als een vereniging zonder winstooftmerk (ASBL).

Eerlijke behandeling van de kleinschalige kustvisserij (SSCF)

Vanaf het begin heeft LIFE aangedrongen op een eerlijke behandeling van de SSCF, met eerlijke toegang tot hulpbronnen, markten, sectorale steun en de besluitvormingstafel.

Om het oneerlijke quotasysteem aan te pakken, heeft LIFE de noodzaak benadrukt van de volledige tenuitvoerlegging van artikel 17 in de geest van de wet. Dit komt tot uiting in overweging 33, waarin staat: „Toegang tot een visserij moet gebaseerd zijn op transparante en objectieve criteria, waaronder criteria van ecologische, sociale en economische aard. Lidstaten moeten verantwoorde visserij bevorderen door stimulansen te bieden aan die exploitanten die op de minst milieubelastende manier vissen en die de grootste voordelen voor de samenleving opleveren.”

De andere kant van de medaille van eerlijke visserij is eerlijke toegang tot markten, waarbij de differentiatie van SSCF-producten en sectorale steun voor SSCF-producentenorganisaties (PO's) en andere structuren van cruciaal belang is. Eerlijke toegang tot de besluitvorming omvat ook eerlijke toegang tot adviesraden, raadplegingsprocessen en Europese functionarissen die verantwoordelijk zijn voor wetgevingsvoorstellen en toezicht.

Belangrijkste mijlpalen: 2015 tot 2025

Tijdens de reis van LIFE tot 2025 zijn er verschillende belangrijke mijlpalen bereikt. Het is de moeite waard om er hier een paar uit te lichten:

LIFE WORDT ACTIEF IN ADVIESRADEN

Het werk van LIFE op regionaal en lokaal niveau heeft de rol van de LIFE-leden binnen de Adviesraad voor de Oostzee (BSAC) versterkt, waardoor vijf aangesloten verenigingen konden toetreden tot het uitvoerend comité van de BSAC (2016–2018 en nog steeds). Vervolgens trad LIFE toe tot twee andere adviesraden (AC's): de Markets Advisory Council (MAC) van 2016 tot 2021 en de Mediterranean Advisory Council (MedAC) – van 2016 tot 2021 en vanaf 2025 tot op heden, waarbij LIFE-leden ook actief zijn in de adviesraden voor de North West Waters (NWW AC) en de South West Waters (SWW AC).

LIFE IS EEN VAN DE OPRICHTERS VAN HET GFCM-PLATFORM 'FRIENDS OF SSF'

In het Middellandse Zeegebied is LIFE een oprichtingspartner geworden van het „Friends of Small-scale Fisheries Platform“ binnen de Algemene Visserijcommissie voor de Middellandse Zee en de Zwarte Zee (GFCM) om de uitvoering van het Regionaal Actieplan voor kleinschalige visserij (RPOA SSCF) te bevorderen en te ondersteunen; dit is het eerste regionale visserijbeheerinstrument voor kleinschalige visserij dat door een regionale visserijbeheerorganisatie (RFMO) is aangenomen.

LIFE IS MEDE-INITIATOR VAN EEN EU-BREDE CAMPAGNE TEGEN HET VISSSEN MET ELEKTRISCHE PULSTROOLNETTEN

Op Europees niveau was LIFE een van de drijvende krachten achter de EU-brede campagne tegen het vissen met elektrische pulstrawls, waarbij het gebrek aan transparantie, het misbruik van subsidies en de sociale en ecologische schade die deze vismethode veroorzaakt, aan de kaak werden gesteld. De campagne leidde ertoe dat het Europees Parlement de maas in de verordening inzake technische maatregelen dichtte, waardoor het gebruik van dit vistuig in 2018 effectief werd verboden.

TOEWIJZING VAN QUOTA VOOR BLAUWE TONIJN ERKEND ALS ONRECHTVAARDIG

Het onrechtvaardige systeem voor de toewijzing van quota voor blauwvintonijn in Frankrijk werd als zodanig erkend door de Franse rechtbanken. In 2021 oordeelde de administratieve rechtbank van Montpellier dat „het mechanisme voor de toewijzing van quota voor blauwvintonijn niet voldoet aan de vereiste Europese

normen, is noch transparant, noch objectief en houdt onvoldoende rekening met artikel 17". De zaak, die in 2017 door aan LIFE gelieerde Franse kleinschalige vissers en LIFE aanhangig is gemaakt, is nog steeds niet opgelost na een laatste beroep door de Franse autoriteiten.

LIFE STIMULEERT GEZAMENLIJK BEHEER EN MARIENE NATUURBESCHERMING

Het werk van LIFE in het veld speelde een cruciale rol bij het opzetten van vier co-beheersregelingen (2 in Catalonië, 1 op de Balearen en 1 op Malta), evenals één door vissers geleide No-Take Zone op Cyprus (wettelijk bekrachtigd) en twee wetenschappelijke rapporten waarin toekomstige NTZ's/MPA's in Spanje en Italië worden aanbevolen. De Maltese regering beschouwt de beschermde mariene zone in het noordoosten als een succesvol proefproject en is van plan dit op nationaal niveau uit te breiden.

DOOR LIFE GELANCEERDE MARKETINGINITIATIEVEN TER ONDERSTEUNING VAN DUURZAME EN EERLIJKE VOEDSELSYSTEMEN

Er werden twee regelingen voor directe afzet gelanceerd (Empesca't) of versterkt (Peix Nostrum), en er werden drie lokale praktijkgemeenschappen opgezet ter ondersteuning van de transformatie van lokale voedselsystemen via stappenplannen naar duurzame en eerlijke voedselsystemen.

LIFE VERVULT INTERNATIONALE ROLLEN BIJ SSCF-EVENEMENTEN

Op internationaal niveau heeft LIFE een sleutelrol gespeeld bij het versterken van de wereldwijde beweging voor kleinschalige visserij, door samen met TBTI, ICSF en andere relevante partijen workshops te organiseren tijdens het 4e Wereldcongres voor kleinschalige visserij in Europa (Malta, 2022), de IYAFA Regional Europe Workshop (Spanje, 2023) en door zich in 2023 en 2025 aan te sluiten bij een coalitie van verenigingen van kleinschalige vissers uit Afrika, de Stille Oceaan, Latijns-Amerika en Azië in een gezamenlijk opgestelde oproep tot actie voor regeringen, gebaseerd op vijf actiegebieden en gedragsregels ter ondersteuning van de kleinschalige visserij.

LIFE BAAKT DE WEG VOOR ARTIKEL 17 EN HET VADEMECUM VAN DE EC

Het lobbywerk van LIFE in het Europees Parlement (EP) speelde een cruciale rol bij de organisatie door de PECH-commissie van de workshop „A Fair Deal for SSCF in the allocation of fishing opportunities“ (2019), waarmee de weg werd vrijgemaakt voor de parlementaire resolutie over artikel 17 (2022), het Vademecum van de Europese Commissie over artikel 17 (2025) en de resoluties over kleinschalige visserij en medebeheer.

Wat is er veranderd?

Hoewel de belangrijkste uitdagingen op het gebied van eerlijke toegang tot het SSCF nog steeds bestaan, zijn er vier nieuwe uitdagingen bijgekomen die steeds nijpender zijn geworden:

CONCURRENTIE OM KUSTGEBIEDEN

De opkomst van de blauwe economie, met een steeds toenemende concurrentie om kustgebied met andere sectoren van de blauwe economie, wat zorgen baart over de ruimtelijke inkringing van visgebieden.

KLIMAATVERANDERING

De gevolgen van klimaatverandering in de kustzone worden steeds duidelijker zichtbaar in de vorm van mariene hittegolven, mariene verzuring, schaarste van traditionele soorten, snelgroeiende populaties van invasieve soorten, en aanzienlijke afname van het plankton.

GENERATIEVERVANGING

De generatievernieuwing van zowel de vissersvloot als de vissersbevolking is een acuut probleem geworden. Jonge vissers aarzelen om het beroep te kiezen, en degenen die wel interesse hebben, worden geconfronteerd met aanzienlijke belemmeringen om dit te doen.

ENERGIE-OVERGANG

Hoewel de kleinschalige visserij al koolstofarme voedingsmiddelen levert, neemt de druk toe om over te stappen van fossiele brandstoffen naar schonere, goedkopere en veiligere alternatieven, gezien de toenemende kwetsbaarheid van de toeleveringsketen.

Mijlpalen voor 2025

PUBLICATIE VAN HET OCEAANPAKT

waarin de EU zich ertoe verbindt prioriteit te geven aan steun voor de kleinschalige kustvisserij en de oprichting van een speciale adviesraad voor de kleinschalige kustvisserij te onderzoeken.

DOOR DE EC GEPUBLICEERD VADEMECUM OVER ARTIKEL 17

waarin een kader wordt vastgesteld om de lidstaten te begeleiden bij een transparante, objectieve en maatschappelijk verantwoorde toewijzing van quota. Hierin wordt de nadruk gelegd op „de geest van artikel 17... [om] verantwoorde visserij te bevorderen door stimulansen te bieden aan die exploitanten die op de minst milieubelastende manier vissen”, waarbij de lidstaten worden opgeroepen om ongebruikte vangstmogelijkheden tijdig, transparant en proactief te herverdelen.

HET BELANG VAN HET SSCF WORDT BENADRUKT IN DE EU-BEGROTING 2028-2032

waarin de lidstaten worden opgeroepen „in hun nationale en regionale partnerschapsplannen (NRP's) rekening te houden met de specifieke behoeften van de visserij, de aquacultuur en kustgemeenschappen, en in het bijzonder van de kleinschalige kustvisserij”.

PUBLICATIE VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET PARTNERSCHAP VOOR DE ENERGIETRANSITIE (ETP)

waarin SSCF-specifieke vereisten worden geïntegreerd in de aanstaande EU-routekaart voor de energietransitie. Dankzij de coördinatie van de SSCF-werkgroep door LIFE werd ervoor gezorgd dat evenredigheid, haalbaarheid en op maat gemaakte trajecten voor SSCF formeel tot uiting kwamen in de definitieve aanbevelingen.

VOORUITGANG BIJ DE HERVORMING VAN DE WETENSCHAPPELIJKE BASIS VAN HET VISSERIJBEHEER VAN DE EU

waarbij de belangenbehartiging door LIFE heeft bijgedragen aan een hernieuwde institutionele focus op herstelgericht, ecosysteemgericht advies en verbeterde biologische referentiepunten.

KRACHTIGE OPROEP TOT EEN EUROPEES ACTIEPLAN VOOR SSCF

door de Make Fishing Fair-campagne, waarbij de Make Fishing Fair-routekaart formeel aan de Europese Commissie is gepresenteerd, ondertekend door 37 SSCF-organisaties en gesteund door 14 ngo's.

LIFE Kiest Nieuw Bestuur

waarbij Gwenaël Pennarun als voorzitter is bevestigd, wat de organisatorische stabiliteit en het leiderschap voor de volgende fase van de beleidsbetrokkenheid bij de EU versterkt.

PUBLICATIE VAN „RETHINK FISHERIES: A SHARED VISION FOR FAIR AND LOW-IMPACT FISHERIES IN EUROPE“

waarmee LIFE zich positioneert als een belangrijke bijdrage aan de aanstaande visie van de Commissie voor visserij en aquacultuur voor 2040 en de beleidsrichting van de EU op lange termijn vormgeeft.

Samen vertegenwoordigen deze mijlpalen **substantiële vooruitgang**: een sterker pleidooi voor op maat gemaakte wettelijke en beleidskaders voor kleinschalige kustvisserij, verbeterde institutionele erkenning, duidelijkere trajecten voor eerlijke toegang tot hulpbronnen, en een prominentere positie voor kleinschalige kustvisserij op de Europese agenda's voor energie, klimaat en oceaangebeurtenissen.

Dit jaarverslag documenteert het werk van LIFE gedurende 2025: het beleidswerk, de initiatieven en acties, de allianties en de collectieve inzet van kleinschalige vissers om hun bestaansmiddelen te verdedigen, een eerlijke behandeling te verkrijgen en de Europese zeeën te herstellen.

DE TOEKOMST VORMEN: DE BELANGRIJKSTE BELANGENBEHARTIGINGSEISEN VAN LIFE

Aan het begin van de nieuwe politieke cyclus van de EU heeft LIFE een duidelijke visie uiteengezet voor de tiende zittingsperiode en het mandaat van de Commissie voor 2024–2029: een Europa waarin kleinschalige visserij met een lage impact wordt erkend als een strategisch voordeel voor voedselsoevereiniteit en bestaanszekerheid, klimaatbestendigheid en de vitaliteit van kustgemeenschappen. Dit vond zijn oorsprong in het Manifest van LIFE voor de tiende zittingsperiode (*Eerlijk beleid voor eerlijke visserij: eerlijk voor de vissers, eerlijk voor toekomstige generaties en eerlijk voor de natuur*), dat in september 2024 werd gepubliceerd, en werd verder uitgewerkt in de routekaart ‘Make Fishing Fair’ (november 2025).

Gedurende 2025 omvatten de belangrijkste pleidooien van LIFE onder meer:

- Een **specifiek actieplan voor kleinschalige visserij**, dat zorgt voor bindende, samenhangende maatregelen op EU-niveau die zijn afgestemd op de kleinschalige kustvisserij en zijn verankerd in de aanstaande **Oceaanwet**.
- Herstel van de visbestanden met behulp van betere wetenschap en traditionele kennis, waaronder **hervorming van het wetenschappelijk advies** met verbeterde biologische referentiepunten om de gezondheid van het ecosysteem te herstellen, en transparante en inclusieve besluitvormingsprocessen.
- Een eerlijke toewijzing van vangstmogelijkheden op basis van sociale, economische en milieucriteria, met **volledige tenuitvoerlegging van artikel 17**, om milieu- en sociale verantwoordelijkheid te belonen.
- Een **regeneratieve 12-mijlszone** onder gezamenlijk beheer, waarbij prioriteit wordt gegeven aan kustvisserijactiviteiten met een lage impact, herstel van het ecosysteem en eerlijke toegang voor de kleinschalige kustvisserij.
- Eerlijke toegang tot sectorale steun en markten, met inbegrip **van erkenning van producentenorganisaties voor kleinschalige kustvisserij (SSCF)** en een gemoderniseerde, toegankelijke financieringsstructuur in het kader van het nieuwe MFK en nationale/regionale partnerschapsplannen.
- Erkenning van **de SSCF als voorloper in de energietransitie**. Evenredigheid in de energietransitie, waarbij wordt gewaarborgd dat decarbonisatiemaatregelen haalbaar blijven voor kleinschalige exploitanten.
- Strengere controle en handhaving voor industriële vloten, het dichten van mazen in de wetgeving en het waarborgen van een **eerlijke uitvoering van de controleverordening**.

- Toepassing van **adaptieve systemen voor gezamenlijk beheer** in alle kustgebieden binnen de 12-mijlszone, ter versterking van door de gemeenschap geleid bestuur.
- **Generatievernieuwing** bevorderen, belemmeringen voor jonge vissers wegnemen en zorgen voor opleiding, mentorschap en trajecten naar een fatsoenlijk bestaan.
- **Klimaatbestendige kustgemeenschappen** opbouwen, waarbij aanpassing en sociaal-ecologische veerkracht op de lange termijn worden ondersteund.
- **Gendergelijkheid** in de visserij realiseren, waarbij gelijke participatie en kansen voor vrouwen worden gewaarborgd.
- De werking van de adviesraden verbeteren, onder meer door een **speciale SSCF-adviesraad** op te richten om de deelname van SSCF aan de besluitvorming van de EU te versterken.

Deze pleidooien vormden het hele jaar door de leidraad voor de interventies van LIFE — in het Parlement, in dialogen met de Commissie, op internationale fora en ter plaatse bij vissers.

ENGAGEMENT OP HOOG NIVEAU MET COMMISSARIS COSTAS KADIS

LIFE heeft commissaris Costas Kadis en zijn kabinet het afgelopen jaar meerdere keren ontmoet:

Februari: LIFE-voorzitter Gwen Pennarun nam het woord tijdens de dialoog op hoog niveau over het Ocean Pact.

(De interim-voorzitter van LIFE, Gwen Pennarun, neemt het woord tijdens de bijeenkomst op hoog niveau over het „Ocean Pact” met commissaris Kadis, Brussel 2025)

Maart: Zweedse LIFE-leden ontmoetten commissaris Kadis in Simrishamn om de crisis in de Oostzee aan de orde te stellen.

(Zweedse LIFE-leden dringen er bij de EU-commissaris op aan om actie te ondernemen tegen de crisis in de Oostzee. Van links naar rechts: Bengt Larsson, Costas Kadis en Stefan Nordin. Zweden, 2025)

April: LIFE heeft een eenzijdige bijeenkomst gehouden met commissaris Kadis en zijn kabinet om artikel 17, wetenschappelijk advies en de producentenorganisaties van de SSCF te bespreken.

(LIFE in gesprek met commissaris Kadis over eerlijk beleid voor kleinschalige vissers. Van links naar rechts: Claudia Orlandini, Brian O’Riordan, Marta Cavallé, Costas Kadis, Gwen Pennarun en Christian Tsangarides. Brussel, 2025)

Mei: Het Energy Transition Partnership had een ontmoeting met commissaris Kadis om de belangrijkste eisen van de werkgroepen onder de aandacht te brengen.

(De groep Energy Transition Partnership ontmoet EU-commissaris Costas Kadis. Brussel, 2025)

Mei: LIFE-leden in Ierland ontmoetten commissaris Kadis om generatievernieuwing en quotumbarrières onder de aandacht te brengen.

(LIFE-leden uit Ierland – IIMRO – ontmoeten EU-commissaris Costas Kadis. Ierland, 2025)

Juni: LIFE nam deel aan UNOC3-evenementen in Nice, waar ook commissaris Kadis aanwezig was en het Ocean Pact officieel werd gelanceerd.

(Bevordering van de mondiale agenda voor kleinschalige vissers: LIFE op UNOC3. Van links naar rechts: Marta Cavallé, Sandrine Thomas, Gwen Pennarun en Seamus Bonner. Nice, 2025)

Juli: LIFE nam deel aan de dialoog over de uitvoering van de richtlijn inzake maritieme ruimtelijke ordening (MSPD), voorgezeten door commissaris Kadis.

November: LIFE en Blue Ventures organiseerden het ‘Make Fishing Fair’-forum, waar commissaris Kadis het woord voerde.

(Van links naar rechts: Gwen Pennarun, Marta Cavallé, EU-commissaris Costas Kadiš, Muireann Kavanagh van IIMRO – Fotocredits @Matt Judge/Blue Ventures)

November: LIFE nam deel aan de implementatiedialoog over SSCF en was de eerste spreker van

de sessie na de toespraken van de voormalige commissarissen (Damanaki en Vela).

(Officiële foto van de implementatiedialoog. Bron: EC – Audiovisuele Dienst; Producent: CE – Service audiovisuel; Fotograaf: Lukasz Kobus; Copyright Europese Unie, 2025)

SSCF-LEIDERSCHAP OP WERELDWIJD NIVEAU

De internationale agenda ging in februari van start met de deelname van LIFE aan de internationale workshop over „Versterking van samenwerking en capaciteitsopbouw in de kleinschalige visserij”, die plaatsvond in Colombo, Sri Lanka. Daar bracht LIFE de uitdagingen en behoeften van de Europese kleinschalige visserij onder de aandacht op de mondiale agenda.

(Marta Cavallé neemt deel aan de internationale workshop over „Versterking van samenwerking en capaciteitsopbouw in de kleinschalige visserij” in Colombo, Sri Lanka, 2025)

In juni sloot LIFE zich tijdens de VN-Oceaanconferentie in Nice aan bij een wereldwijde delegatie van kleinschalige vissers, om ervoor te zorgen dat hun standpunten op het hoogste niveau werden vertegenwoordigd. De organisatie was medeorganisator van vertoningen van *de film Sea Change* en gebruikte de film als platform om een dialoog op gang te brengen over rechtvaardigheid in de oceanen en de toekomst van kustgemeenschappen. LIFE nam ook deel aan panels op hoog niveau over financiering, gegevens en bestuur, en droeg daarbij bij met haar expertise op het gebied van rechtvaardige en inclusieve benaderingen van het maritieme beleid.

Een belangrijk hoogtepunt van de conferentie was het nevenevenement in de Blue (officiële) Zone, dat gezamenlijk werd georganiseerd door LIFE en andere organisaties van kleinschalige vissers uit de hele wereld, en werd gehost door de regeringen van Costa Rica en Duitsland. Hier kwamen veertig vissers uit vijfentwintig landen bijeen om hun stem te laten horen en solidariteit tussen verschillende regio's te bevorderen. Door deze gezamenlijke inspanning heeft LIFE bijgedragen aan het verkrijgen van toezeggingen van verschillende regeringen, waaronder die van Costa Rica, Madagaskar, de Seychellen en Ghana, inzake preferentiële toegang en gezamenlijk beheer voor de kleinschalige visserij. De actieve aanwezigheid van LIFE tijdens de hele conferentie, met meer dan tien spreekbeurten tijdens de verschillende evenementen, zorgde ervoor

dat Europese kleinschalige vissers stevig verankerd waren in de wereldwijde beweging voor rechtvaardigheid op zee en duurzame bestaansmiddelen aan de kust.

(LIFE-leden en -medewerkers, en Blue Ventures wonen de Oceaanconferentie van de Verenigde Naties – UNOC 3 – bij in Nice, Frankrijk, 2025)

RESULTATEN OP HET GEBIED VAN EU-BELEID EN BELANGENBEHARTIGING IN 2025

2025 was voor LIFE een jaar van intensieve politieke betrokkenheid. Tijdens een groot aantal bijeenkomsten op hoog niveau, parlementaire debatten, uitvoeringsdialogen met de Commissie, internationale conferenties, workshops en openbare raadplegingen heeft LIFE zich ingezet om kleinschalige vissers centraal te stellen in het EU-beleid inzake visserij en oceaangovernance.

Hieronder volgt een overzicht van de resultaten die LIFE in deze periode op het gebied van beleid en belangenbehartiging heeft behaald.

De campagne ‘Make Fishing Fair’

De campagne ‘Make Fishing Fair’ werd voor LIFE en Blue Ventures het belangrijkste belangenbehartigingsinitiatief van 2025. Een belangrijke mijlpaal was het evenement ‘*Fairness for the Forgotten Fleet: MEPs and Small-Scale Fishers Challenge a Distorted Sea*’, dat in maart in het Europees Parlement plaatsvond. Het evenement bracht een delegatie van kleinschalige vissers uit vijf landen (Ierland, Zweden, Frankrijk, Spanje en het Verenigd Koninkrijk), leden van het Europees Parlement, vertegenwoordigers van de Europese Commissie en maatschappelijke organisaties bijeen. Het evenement, georganiseerd door de Europarlementariërs Isabella Lövin (Groenen/EFA), Emma Fourreau en Luke Ming Flanagan (Links), met bijdragen van de Europarlementariërs Paulo do Nascimento Cabral (EVP) en Eric Sargiacomo (S&D), bood vissers een zeldzame kans om

uit eerste hand te vertellen hoe de huidige systemen voor visserijbeheer en quotatoewijzing hun levensonderhoud beïnvloeden, ondersteund door verklaringen van alle politieke partijen.

De discussies richtten zich op de ongelijke verdeling van vangstmogelijkheden, de concentratie van toegangsrechten, de uitdagingen waarmee vissers met een lage impact worden geconfronteerd bij de toegang tot belangrijke visbestanden, en het falen van de lidstaten om artikel 17 van het gemeenschappelijk visserijbeleid volledig ten uitvoer te leggen. De deelnemers riepen op tot sterker leiderschap van de EU door het vaststellen van duidelijke richtlijnen om te zorgen voor transparante en rechtvaardige toewijzingssystemen die milieu- en sociale prestaties belonen en de levensvatbaarheid van de kleinschalige visserij ondersteunen.

(LIFE-leden en Marta Cavallé spreken tijdens het evenement „Eerlijkheid voor de vergeten vloot: Europarlementariërs en kleinschalige vissers vechten tegen een verstoorde zee“ in het Europees Parlement, 2025)

(LIFE-leden, LIFE-medewerkers en Blue Ventures voor het gebouw van het Europees Parlement, 2025)

De boodschappen van de campagne kregen internationale bekendheid tijdens de Derde Oceaanconferentie van de Verenigde Naties (UNOC3) in Nice, waar een LIFE-delegatie (met onder meer vissers uit Frankrijk en Ierland) zich aansloot bij een wereldwijde coalitie van kleinschalige vissers om de *'Small-Scale Fishers' Call to Action'* opnieuw te onderschrijven, waarin wordt gepleit voor een sterkere erkenning van de sector binnen het Europees Oceaanspact en mondiale processen voor oceaangovernance. Zie pagina 18 voor alle details over het Oceaanspact.

(Gwen Pennarun houdt een presentatie tijdens de Oceaanconferentie van de Verenigde Naties – UNOC 3-panel „Sea Change: de toekomst van de visserij“ in Nice, Frankrijk, 2025)

Een mijlpaal werd bereikt in november met het Make Fishing Fair Forum in Brussel, waar meer dan 40 kleinschalige vissers uit 16 Europese landen bijeenkwamen, die de visserij in de Oostzee, de Noord-Atlantische Oceaan, de Middellandse Zee en de Zwarte Zee vertegenwoordigden. De deelnemers presenteerden een gezamenlijke routekaart voor eerlijke visserij aan commissaris Costas Kadis, leden van het Europees Parlement en andere belangrijke belanghebbenden, waarin werd opgeroepen tot de goedkeuring van een Europees actieplan voor kleinschalige visserij tegen 2026. De routekaart, ondertekend door 37 organisaties voor kleinschalige visserij en gesteund door 15 andere organisaties, riep de Europese instellingen op om tegen 2026 een actieplan voor kleinschalige visserij in Europa op te stellen, gebaseerd op een gedifferentieerde beleids- en beheersaanpak voor kleinschalige visserij (SSCF) en grootschalige visserij, en waarin de principes van de vrijwillige richtlijnen van de FAO inzake kleinschalige visserij (SSCF-richtlijnen) zijn verwerkt. De belangrijkste prioriteiten die moeten worden aangepakt

Dit plan omvat onder meer het herstel van de visbestanden en de gezondheid van het ecosysteem, een eerlijke verdeling van de vangstmogelijkheden, preferentiële toegang tot kustwateren, gezamenlijk beheer, generatievernieuwing, gendergelijkheid, klimaatbestendigheid, verbeterde markttoegang en sectorale ondersteuning. Samen hebben deze maatregelen een verenigde Europese en internationale beweging versterkt die pleit voor een visserijbeleid dat verantwoorde visserijpraktijken beloont, kustgemeenschappen versterkt en ervoor zorgt dat openbare mariene hulpbronnen maatschappelijke voordelen opleveren.

In september stuurde LIFE [een brief](#) aan commissaris Costas Kadis over de aanstaande publicatie van het Vademecum inzake artikel 17, waarin de belangrijkste punten werden benadrukt die in het Vademecum aan bod zouden moeten komen.

In november publiceerde de Commissie eindelijk het langverwachte Vademecum inzake artikel 17, bedoeld om de lidstaten te begeleiden bij een transparante, objectieve en maatschappelijk verantwoorde quotatoewijzing. LIFE verwelkomde het document en benadrukte dat dit een belangrijke mijlpaal was, maar wees erop dat richtsnoeren niet volstaan zonder bindende uitvoering. Quotarechtvaardigheid moet centraal staan in de komende Oceaanwet. Dit zal een belangrijk aandachtspunt zijn voor de toekomst.

Een week na het „Make Fishing Fair“-forum vond de implementatiedialoog over kleinschalige visserij plaats, waaraan LIFE was uitgenodigd deel te nemen. Marta Cavallé was de eerste spreker na commissaris Costas Kadis en de twee voormalige commissarissen Maria Damanaki en Karmenu Vella. Zij presenteerde de „*Make Fishing Fair*“-routekaart en de daarin opgenomen oproep tot actie als belangrijkste inhoud van haar drie minuten durende toespraak.

(„Make Fishing Fair“-evenement waar de raad van bestuur, medewerkers, leden en partners van LIFE een eerlijke toekomst voor de visserij bespraken. Brussel, België, 2025)

Evaluatie van het gemeenschappelijk visserijbeleid

In 2025 speelde LIFE een actieve rol in de aanstaande evaluatie van het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) en zorgde ervoor dat de standpunten van kleinschalige vissers met een geringe impact volledig aan bod kwamen. Hoewel de definitieve evaluatie pas in 2026 zou worden gepubliceerd, heeft LIFE het hele jaar door gewerkt om de koers ervan te beïnvloeden. LIFE leverde een uitgebreide bijdrage aan het proces en diende in april een gedetailleerde reactie in op een openbare raadpleging. Dit werd aangevuld met interviews met evaluatoren, gesprekken met ambtenaren van de Commissie en gecoördineerde inbreng samen met ngo-partners om langdurige tekortkomingen in de uitvoering aan de kaak te stellen – met name rond **artikel 17, toegang tot ruimte en hulpbronnen, en de noodzaak van meer op herstel gericht wetenschappelijk advies**.

Op basis van deze inspanningen voorzag LIFE verschillende belangrijke tekortkomingen die naar verwachting in de evaluatie aan de orde zouden komen: het aanhoudende falen om de sociale en economische doelstellingen van het GVB te verwezenlijken, het gebrek aan vooruitgang op het gebied van een eerlijke toewijzing van visserij mogelijkheden, de afwezigheid van

gedifferentieerd beheer voor kleinschalige kustvloten, en de structurele onevenwichtigheden in de adviesraden. LIFE waarschuwde ook dat de tekortkomingen van de aanlandingsverplichting niet begrepen konden worden zonder de ontoereikende uitvoering van artikel 17 aan te pakken – een kwestie die we tijdens het gehele evaluatieproces consequent aan de orde hebben gesteld.

De volgende EU-begroting (MFF) in de context van de GVB-evaluatie

Een belangrijke ontwikkeling die parallel liep aan de evaluatie van het GVB in 2025 was de publicatie van het voorstel van de Europese Commissie voor het **meerjarig financieel kader (MFK) 2028–2032**. Het voorstel introduceerde een ingrijpende herstructurering van de EU-financiering voor de visserij, waarbij het EMFAF werd samengevoegd tot een breder Nationaal en Regionaal Partnerschapsfonds (NRPF). Deze verschuiving roept belangrijke vragen op over de manier waarop toekomstige financiële steun zou aansluiten bij de doelstellingen van het GVB, met name de sociale en milieugerelateerde verbintenissen.

Voor LIFE werd het voorstel voor het meerjarig financieel kader (MFK) een centraal onderdeel van haar betrokkenheid bij het evaluatieproces: de organisatie benadrukte dat elke nieuwe financieringsstructuur toegankelijk moet blijven voor kleinschalige vissers, visserijpraktijken met een lage impact moet ondersteunen en ervoor moet zorgen dat kustgemeenschappen niet aan de zijlijn komen te staan wanneer de visserij concurreert met grotere nationale prioriteiten. LIFE heeft de evaluatiediscussies dan ook aangegrepen om de noodzaak te onderstrepen van een financieringskader dat de ambitie van het GVB om in heel Europa te zorgen voor een eerlijke, duurzame en veerkrachtige visserij versterkt – in plaats van verzwakt.

Het Europees Oceaanpact en de Oceaanwet

LIFE was verheugd te zien hoe het Oceaanpact het belang van de SSCF benadrukte en rekening hield met de eis van LIFE voor een speciale adviesraad voor de SSCF. In de aanloop naar de publicatie van het Oceaanpact had LIFE deelgenomen aan een aantal activiteiten en evenementen op hoog niveau, waaronder:

- [Het standpunt van LIFE over het Oceaanpact](#) gepubliceerd in het kader van de [oproep tot het indienen van bewijsmateriaal over het Oceaanpact](#)
- Deelname aan de rondetafelconferentie op hoog niveau „Fisheries & Oceans Dialogues – Helping to Design the Ocean Pact”.
- Panellid bij het evenement op hoog niveau van Politico „Walking the Talk on the European Oceans Pact”.

- In een [indringende open brief](#) gericht aan het College van Commissarissen heeft de organisatie Low Impact Fishers of Europe (LIFE) de Europese Commissie opgeroepen om haar voorgestelde Europees Oceaanpact te versterken door kleinschalige vissers met een lage milieu-impact centraal te stellen.
- Bijdrage aan de raadpleging van het Comité van de Regio's over het „Gemeenschappelijk Visserijbeleid, het Europees Oceaanpact en het maritieme en aquacultuurbeleid van de Unie in het kader van het Nationaal en Regionaal Partnerschapsfonds“.
- Deelname aan de UNOC-3 en de officiële lancering van het Oceaanpact in Nice.

LIFE verwelkomde de erkenning van kleinschalige, milieuvriendelijke visserij (SSCF) als prioriteit in het pact, maar waarschuwde dat politieke erkenning zonder bindende maatregelen de sector niet zal redden.

(Marta Cavalle neemt deel aan een panel met EU-commissaris Costas Kadis tijdens het evenement op hoog niveau van Politico „Walking the Talk on the European Oceans Pact“, 2025.)

Hervorming van de wetenschappelijke basis voor visserijbeheer

Een belangrijk thema in 2025 was het streven van LIFE naar hervorming van de wetenschappelijke basis voor visserijbeheer binnen het advieskader van de EU en ICES. Het hele jaar door riep LIFE op tot een verschuiving naar herstelgericht

advies, gebaseerd op voorzorgs- en ecosysteemgerichte principes, om uitgeputte visbestanden te herstellen. De organisatie stuurde meerdere brieven naar DG MARE waarin zij aandrang op de invoering van een dergelijke aanpak en wees consequent op structurele tekortkomingen in de huidige ICES-beoordelingen die een effectief herstel van de bestanden in de weg staan.

LIFE pleitte voor de invoering van eDNA-monitoring van industriële vangsten, met name die welke bestemd zijn voor de productie van vismeel en visolie, als middel om de transparantie en de nauwkeurigheid van de gegevens te verbeteren. Daarnaast stelde de organisatie voor om de visserijdruk te beperken tot 50% van de theoretische maximale jaaropbrengst ($0,5F_{msy}$) voor prooidieren op lagere trofische niveaus met een relatief lage biomassa, in combinatie met herziene biomassadrempels van ten minste 40% van hun oorspronkelijke omvang en duurzamere biologische referentiepunten.

Naast zijn schriftelijke bijdragen nam LIFE deel aan ICES-bijeenkomsten voor belanghebbenden (MIACO), reageerde het op quota-voorstellen voor de Oostzee en ondertekende het samen met ngo's en recreatievissers een gezamenlijke brief waarin werd opgeroepen tot beter, op het voorzorgsbeginsel gebaseerd advies dat de groei en het herstel van de visbestanden ondersteunt. Bij al deze inspanningen benadrukte LIFE dat het huidige systeem er niet in slaagt ingestorte visbestanden te herstellen en fundamenteel moet worden herzien om overvloed te creëren in plaats van louter schaarste te beheren.

Partnerschap voor de energietransitie (ETP)

LIFE bleef een centrale rol spelen in het initiatief „Energy Transition Partnership“ (ETP) onder leiding van de Europese Commissie, als coördinator van de werkgroep voor kleinschalige visserij. Tot de taken behoorden het actief organiseren van bijeenkomsten van de werkgroep, het deelnemen aan de discussies van de ondersteuningsgroep en het bijwonen van alle workshops, om ervoor te zorgen dat de stem van kleinschalige vissers en hun standpunten centraal bleven staan op de Europese agenda voor de energietransitie. Hoogtepunten van dit proces waren onder meer:

- Op 7 april 2025 organiseerde het Energy Transition Partnership twee hybride workshops over de energietransitie en het koolstofarm maken van de visserij in de EU, waaraan vertegenwoordigers en belanghebbenden uit de drie belangrijkste sectoren deelnamen. Het [verslag van de workshop over kleinschalige visserij \(SSCF\)](#) vindt u hier
- Op 21 mei 2025 organiseerde het Energy Transition Partnership (ETP) tijdens de Europese Maritieme Dag (EMD) in Cork, Ierland, een fysieke workshop „ „ , gericht op „Taking stock of the Energy

Transition Partnership in de richting van de routekaart". Hier vindt u het [verslag van de workshop](#).

- Tijdens de EMD in Cork hadden de coördinatoren van de ondersteuningsgroepen ook een ontmoeting met commissaris Costas Kadis, waarbij LIFE de opdracht kreeg om de standpunten van de SSCF en de belangrijkste kwesties die namens de hele groep waren overeengekomen, aan de orde te stellen.
- Later in het jaar nam LIFE deel aan de conferentie in Helsinki (Energy Transition in Fisheries – From Visions to Actions – 4-5 november 2025), waar het opnieuw opriep tot op maat gesneden benaderingen en realistische tijdschema's voor de energietransitie

In oktober heeft LIFE, naar aanleiding van de vier bijeenkomsten van de ETP SSCF-werkgroep en de daaropvolgende besprekingen, de definitief goedgekeurde [aanbevelingen van de SSCF-werkgroep](#) ingediend bij DG MARE. Daarin werd benadrukt dat de sector van de kleinschalige visserij (SSCF) een omslagpunt in zijn achteruitgang heeft bereikt. Daarom is het noodzakelijk om een bindend actieplan ter ondersteuning van de SSCF in Europa vast te stellen, om de nodige zekerheid te bieden voor een betere, levensvatbare toekomst. Dit zal niet alleen een belangrijke stimulans zijn voor de energietransitie, maar ook voor de generatievernieuwing binnen de sector. Als dat gebeurt, is de SSCF goed gepositioneerd om de energietransitie te blijven leiden dankzij haar reeds zeer lage koolstofvoetafdruk, waardoor een kans ontstaat om de sector nieuw leven in te blazen en betere arbeidsomstandigheden te bieden. Het toekennen van prioriteit aan overheidsfinanciering voor de energietransitie van deze sector (die geoormerkt, zinvol, toegankelijk en op hen afgestemd is) is essentieel om een eerlijk speelveld te realiseren. Bekijk hier [het volledige document](#).

Aan het einde van het jaar en op basis van de resultaten van de verschillende werkgroepen hebben de tien coördinatoren van de werkgroepen verschillende bijeenkomsten bijgewoond om overeenstemming te bereiken over de gezamenlijke overwegingen van de ETP-steungroepen inzake visserij en aquacultuur in de EU, zodat deze begin 2026 gepubliceerd kunnen worden. Bekijk hier het [definitieve document](#).

(Marta Cavallé tijdens haar presentatie op het evenement van het Energieovergangspartnerschap tijdens de European Maritime Days in Cork, 2025)

(Marta Cavallé samen met andere coördinatoren van de werkgroepen van het Energy Transition Partnership tijdens een ontmoeting met commissaris Costas Kadis in Cork, tijdens de European Maritime Days, 2025)

Controleverordering en afwijking voor „geregistreeerde havens“

Gedurende heel 2025 uitte LIFE ernstige bezorgdheid over de uitvoering van de nieuwe controleverordering, met name over de afwijking die industriële vaartuigen toestaat om ongesorteerde vangsten aan te landen in “aangewezen havens”. LIFE waarschuwde

dat dit ernstige risico's voor de transparantie met zich meebrengt en een oneerlijke last legt op kleinschalige vissers, die zich moeten houden aan strikte tolerantielimieten van 10–20% en andere veeleisende rapportageverplichtingen. LIFE bleef aandringen op eDNA-monitoring van industriële aanlandingen om adequaat toezicht te waarborgen.

Deze kwesties kwamen scherp in beeld toen kleinschalige vissers in heel Spanje in actie kwamen met demonstraties en een algemene staking. Hoewel zij voorstander zijn van effectieve controle, wezen zij op de kloof tussen de regelgeving en de realiteit van de kustvisserij – zoals de onpraktische eis om vier uur van tevoren aan te geven dat men de haven binnenvaart, of om de vangsten aan boord te wegen met onpraktische middelen, met krappe foutmarges en, het meest zorgwekkend, met gevaar voor hun veiligheid. Ook groeide de bezorgdheid over de invoering van digitale hulpmiddelen, waarbij vissers waarschuwden dat slecht geteste hulpmiddelen en systemen die niet in samenwerking waren ontworpen, de mislukkingen en gerechtelijke dwalingen zouden kunnen herhalen die bij de Britse iVMS-ervaring zijn waargenomen.

Het hele jaar door benadrukte LIFE dat controlemaatregelen eerlijk en evenredig moeten zijn, waarbij industriële vloten aan hetzelfde, zo niet een hoger niveau van toezicht moeten worden onderworpen als de kleinschalige sector, vanwege het hogere risico op mogelijke overtredingen. Anderzijds moet digitalisering samen met vissers worden ontworpen, waarbij de nadruk ligt op het versterken en ondersteunen van hun behoeften, en niet alleen op controle.

Maritieme ruimtelijke ordening en de regeneratieve zone van 12 mijl

Maritieme ruimtelijke ordening (MSP) is uitgegroeid tot een centrale pijler van het Europese oceaangebeuren, met als doel een evenwicht te vinden tussen concurrerende vormen van maritiem ruimtegebruik – van visserij en natuurbescherming tot offshore-energie en transport. Naarmate kustgebieden steeds drukker worden, ligt de uitdaging erin ervoor te zorgen dat ruimtelijke ordening ecologisch herstel en sociale rechtvaardigheid ondersteunt, in plaats van industriële expansie te versnellen. Voor kleinschalige vissers hebben MSP-beslissingen directe gevolgen voor de toegang tot traditionele visgronden, de gezondheid van kustecosystemen en de levensvatbaarheid van gemeenschapsgebonden bestaansmiddelen. LIFE heeft zich daarom ingezet om ervoor te zorgen dat de stemmen van vissers met een lage impact in deze processen worden gehoord en dat hun kennis wordt meegenomen bij het opstellen van beleid.

Gedurende heel 2025 nam LIFE actief deel aan een speciale dialoog over de uitvoering van MSP, MSEG-bijeenkomsten, evenementen in het kader van de Ocean Week en UNOC3-discussies over oceaangovernance. In al deze fora heeft LIFE

consequent gepleit voor de instelling van een regeneratieve zone van 12 mijl, gereserveerd voor kleinschalige visserij met een lage impact – een ruimte waar ecologisch herstel en gemeenschapsbeheer naast elkaar kunnen bestaan. De organisatie promootte kaders voor gezamenlijk beheer die vissers in staat stellen rechtstreeks deel te nemen aan de besluitvorming en riep op tot erkenning van de cumulatieve effecten van offshore-energieontwikkeling op mariene ecosystemen en kustgemeenschappen, waarbij strenge onafhankelijke beoordelingen van de milieu- en sociaaleconomische gevolgen noodzakelijk zijn. LIFE drong er bij beleidsmakers ook op aan om duidelijke afwegingen te maken tussen voedsel- en energiezekerheid, om ervoor te zorgen dat de Europese transitie naar hernieuwbare energie niet ten koste gaat van duurzame visserij of de veerkracht van de kustgebieden.

Door dit werk heeft LIFE kleinschalige vissers gepositioneerd als essentiële partners van de Blauwe Economie bij het vormgeven van een eerlijke en regeneratieve maritieme toekomst voor Europa.

Een nieuwe kijk op de visserij: een visie op milieuvriendelijke visserij in Europa

De afgelopen twee jaar heeft LIFE in samenwerking met Seas at Risk (SAR) de groep Rethink Fisheries opgericht en georganiseerd, bestaande uit een breed scala aan belanghebbenden, waaronder vissers, visverkopers, wetenschappers en het maatschappelijk middenveld. Samen heeft de groep, via persoonlijke en online bijeenkomsten, „de visie voor een eerlijke en milieuvriendelijke visserij in Europa“ vormgegeven, waarbij rekening is gehouden met ecologische, sociale, culturele, economische en bestuurlijke aspecten om een toekomstvisie te presenteren voor een visserijsector die zowel de grenzen van onze planeet als sociale normen respecteert.

Het proces werd in 2025 afgerond met de publicatie van het [definitieve visiedocument](#) en het bijbehorende communicatiepakket ([website](#), [samenvatting van de visie](#), [brochure](#) en [fotoalbum](#)), dat op 2 december in het Europees Parlement werd gelanceerd onder leiding van Europarlementariër Thomas Bajada.

Het document staat nu open voor nieuwe onderschrijvingen en steunbetuigingen. Samen met het eerder gepubliceerde rapport „[Visserij voor een nieuw tijdperk](#)“ over alternatieve, kleinschalige en milieuvriendelijke bedrijfsmodellen voor de visserij die goed zijn voor mens en planeet, biedt dit document essentieel beleidsadvies en aanbevelingen voor beste praktijken om invloed uit te oefenen op de toekomstige Europese visie voor visserij en aquacultuur voor 2040, die de Europese Commissie in 2026 moet presenteren.

REGIONALE ACTIVITEITEN: HET LEVEN AAN HET WATER

Ondanks beperkte middelen was 2025 voor LIFE een jaar van intensieve regionale betrokkenheid. In alle Europese zeegebieden werden kleinschalige vissers geconfronteerd met toenemende ecologische druk, afnemende toegang tot hulpbronnen en toenemende concurrentie om maritieme ruimte. LIFE werkte nauw samen met leden om hun rechten te verdedigen, hun stem te versterken en duurzame, milieuvriendelijke visserij te bevorderen die is aangepast aan de lokale realiteit.

Versterking van de vertegenwoordiging in adviesraden (alle regio's)

LIFE bleef zijn deelname aan de verschillende adviesraden (AC's) en adviesgroepen uitbreiden. Concreet hebben we in 2025 de waarnemersstatus verkregen bij de Deskundigengroep van de lidstaten inzake maritiem beleid (MSEG), wat een aanvulling vormt op onze voortdurende deelname aan de BSAC en de MEDAC. Ook hebben we deelgenomen aan Inter-Ac-bijeenkomsten. Daar ondersteunen we onze leden bij het coördineren en strategisch optreden om hun stem te laten horen over kwesties die voor hen van belang zijn, in overeenstemming met onze overeengekomen algemene standpunten (hierboven vermeld).

In veel opzichten vormde 2025 een keerpunt in de manier waarop we betrokken zijn bij adviesraden, omdat belanghebbenden uit de kleinschalige visserij in de vloot van vaartuigen onder de 12 meter die niet-gesleepte vistuigen gebruiken (SSCF), weliswaar in theorie via diverse verenigingen in een reeks adviesraden vertegenwoordigd kunnen zijn – voornamelijk via ledenorganisaties van gemengde vloten – maar naar onze ervaring is de daadwerkelijke specifieke vertegenwoordiging van de belangen van de SSCF en de betrokkenheid van SSCF-belanghebbenden zeer beperkt. Na een besluit van de raad van bestuur van LIFE begon 2025 begon LIFE te pleiten voor de oprichting van een specifieke adviesraad voor de kleinschalige visserij, naar het voorbeeld van andere niet-regionaal georiënteerde adviesraden. Net zoals

zoals een adviesraad voor de pelagische visserij of een adviesraad voor aquacultuur de betrokkenheid van belanghebbenden kan richten op een bepaald vlootsegment of visserijbelang, zou de SSCF-adviesraad kleinschalige vissers een forum bieden waarin hun specifieke kenmerken kunnen worden besproken aan de hand van relevante SSCF-agendapunten, waardoor relevant advies wordt gegeven aan de Commissie en de lidstaten en de resultaten voor visserijbeheer en instandhoudingsdoelstellingen worden verbeterd.

In navolging van een brief aan Julia Rubeck en de afdeling van DG Mare die zich bezighoudt met de adviesraden, heeft LIFE het idee gepresenteerd en besproken tijdens een bijeenkomst met commissaris Kadis. Het is opmerkelijk dat dit idee ook in het Ocean Pact naar voren kwam, waarin wordt vermeld dat de Commissie ook de oprichting van een specifieke (SSCF) adviesraad zal overwegen.

Dit leidde tot een sterke negatieve reactie van veel belanghebbenden, waaronder verschillende adviesraden. LIFE blijft via correspondentie en communicatie aan deze eis vasthouden.

Regio Oostzee en Noordzee

Crisis in de Oostzee en onderhandelingen over vangstquota

2025 was een uitdagend jaar voor de Oostzeeregio. LIFE hekelde de oneerlijke lastenverdeling die onevenredige druk legt op kleinschalige vissers in het voorstel van de Europese Commissie voor 2026 inzake vangstmogelijkheden in de Oostzee. We benadrukten dat de SSCF, die 92% van de Oostzeevloot vertegenwoordigt, de grootste bezuinigingen moet dragen en pleitten ervoor dat de bezuinigingen in plaats daarvan zouden worden doorgevoerd in de industriële pelagische visserij. LIFE waarschuwde ook voor de voorgestelde verhoging van het sprotquotum met 45%, wat het evenwicht in het ecosysteem verder dreigde te ondermijnen.

Het hele jaar door nam LIFE actief deel aan de redactiegroepen van Baltfish, BSAC en ICES, waarbij het pleitte voor de opname van Bothnische haring in het werkplan van het Zweedse voorzitterschap en de noodzaak benadrukte van toegang tot bijvangst van kabeljauw voor passief vistuig. Ook promootte LIFE het gebruik van eDNA-monitoring voor industriële aanlandingen die bestemd zijn voor de productie van vismeel en visolie.

Het definitieve besluit van de Raad — waarbij 97% van de vangsten in de Oostzee werd toegewezen aan haring en sprot, waarvan het overgrote deel bestemd is voor industriële verwerking — bevestigde de zorgen van LIFE over structurele ongelijkheid. Het besluit was

niet unaniem, en LIFE verwelkomde de toezegging van alle lidstaten van de Raad uit het Oostzeegebied, samen met de Commissie, om wetenschappelijk advies van de ICES te vragen gericht op het herstel van de visbestanden.

Een regio in crisis — en een jaar van niet-aflatende belangenbehartiging

De Oostzee bleef in 2025 centraal staan in het regionale werk van LIFE. Nu de kabeljauw-, haring- en zalmbestanden op een historisch laag niveau staan en de voorspellingen van ICES steeds verder afwijken van de waarnemingen van vissers, heeft LIFE zijn inspanningen opgevoerd om een eerlijker beheer te waarborgen en de levensvatbaarheid van kustgemeenschappen te beschermen. Als onderdeel van deze inspanningen leidde de pleitbezorging van LIFE inzake de crisis in de Botnische Zee (Bottenhavet) ertoe dat parlementslid Malin Larsson de schriftelijke vraag 2024/25:1416 indiende bij minister Peter Kullgren. In deze interventie werd gebruikgemaakt van informatie van LIFE om druk uit te oefenen op de regering om resoluut achter de voorgestelde quotaverlaging van 62% te staan, ter bescherming van kleinschalige kustvissers tegen industriële belangen.

- **Maart:** LIFE-leden hadden een ontmoeting met commissaris Kadis in Simrishamn. Zij, Bengt Larsson (SYEF) en Stefan Nordin (Kustfiskarna Bottenhavet PO), drongen er bij de commissaris op aan om iets te doen aan de ecologische ineenstorting van de Oostzee en de onevenredige last die op de schouders van kleinschalige vissers rust. Ze benadrukten dat „we lage quota wel kunnen overleven, maar geen verdere vangstverboden meer”, waarbij ze de onrechtvaardigheden van het sinds 2019 geldende vangstverbod voor kabeljauw aan de kaak stelden.
- **Mei:** LIFE nam als waarnemer deel aan de ICES-werkgroep voor het opstellen van adviezen en uitte zijn bezorgdheid dat het wetenschappelijk advies — waarin werd aanbevolen de vangststop voor belangrijke visbestanden voort te zetten — onder de huidige omstandigheden geen herstel zou ondersteunen. LIFE waarschuwde dat het voorgestelde verhoging in vangsten zou in overweldigende mate ten vismeelfabrieken, niet kust-gemeenschappen.
- **Juni:** LIFE heeft in het Baltfish Forum bezwaar gemaakt tegen de voorgestelde verhogingen van de sprotquota en opgeroepen tot gegarandeerde toegang tot bijvangst van kabeljauw voor passief vistuig, de invoering van eDNA-monitoring van industriële aanlandingen en de opname van Bothnische haring in het werkplan van het Zweedse voorzitterschap.
- **September:** De quota-voorstellen voor de Oostzee voor 2026 werden gepubliceerd, en LIFE uitte openlijk kritiek op het voorstel van de Commissie om de sterkste bezuinigingen door te voeren op de SSCF — ondanks het feit

dat de SSCF 92% van de

vloot uitmaakt en in de periode 2018-2022 een daling van 36% in de vangstwaarde heeft geleden.

- **Oktober:** LIFE sprak zijn diepe teleurstelling uit over het besluit van de Raad van Ministers inzake de quota voor de Oostzee om 97 % van de totale vangst toe te wijzen aan haring en sprot, waarvan het grootste deel wordt gebruikt voor de productie van vismeel en visolie, waardoor structurele ongelijkheden worden versterkt en het herstel van de visbestanden wordt ondermijnd.
- **Oktober:** De Baltische coördinator van LIFE werd op de Zweedse radio geïnterviewd over de bijvangst van zalm in de industriële visserij. Hij benadrukte de noodzaak van moderne monitoringinstrumenten, zoals eDNA, om de bijvangst van zalm in kaart te brengen en kwetsbare populaties te beschermen.
- **November:** LIFE nam deel aan de conferentie over de toekomst van het GVB, georganiseerd door de S&D-fractie. LIFE benadrukte de noodzaak van wetenschap die „meer vis terug in zee brengt“ en wees op de kloof tussen de huidige wetenschappelijke modellen en de realiteit van de kleinschalige visserij.

Werken aan betere markttoegang in de regio

In oktober werden de haringvangsten van een LIFE-lid door een verwerker geweigerd vanwege de marktbarrière die door de MSC wordt veroorzaakt – waardoor alleen MSC-gecertificeerde, met trawlers gevangen haring mag worden verkocht. Dit incident onderstreepte de urgentie en relevantie van het werk van LIFE aan een Participatief Garantiesysteem (PGS) voor de kleinschalige kustvisserij (SSCF).

Via het werk van LIFE met toeleveringsketens en restaurants, waarbij PGS centraal staat, hebben we een restaurant ondersteund bij het ontwikkelen van duurzaamheidsrichtlijnen voor de inkoop van vis, waarin rekening wordt gehouden met de perspectieven van kleinschalige vissers, zodat hun markttoegang niet wordt beperkt door certificering door derden, zoals de MSC. Het restaurant, Seafood Gastro in Stockholm, koos voor eigen, meer pragmatische inkoopcriteria waarin de lokale kennis van vissers is verwerkt. LIFE bracht het restaurant ook in contact met kleinschalige vissers uit onze Zweedse ledenkring, wat ertoe leidde dat het restaurant rechtstreeks bij hen ging inkopen en duurzame partnerschappen zonder tussenpersonen aanging.

Middellandse Zee en Zwarte Zee

Versterking van traditioneel bestuur en bescherming van de bestaansmiddelen in kustgebieden

Kleinschalige vissers in de Middellandse Zee en de Zwarte Zee bleven onder intense druk staan door klimaatverandering, concurrentie om ruimte en industriële visserijpraktijken. LIFE werkte nauw samen met leden om gezamenlijk beheer te bevorderen, polyvalentie te beschermen en eerlijke toegang tot hulpbronnen te waarborgen.

We blijven als officiële belanghebbende betrokken bij de comanagementcomités in Catalonië (Spanje), met name de comités voor de inktvisvisserij (op de visserij gebaseerd) en Cap de Creus (op het gebied gebaseerd). Daarnaast hebben we deelgenomen aan de jaarlijkse vergadering van het comanagementcomité van de Pitiuses-eilanden in de Balearen (Spanje).

Ten slotte blijven we deel uitmaken van het organisatiecomité van het [SSCF-forum](#) van de GFCM, een initiatief dat inspeelt op de aanbevelingen in het Regionaal Actieplan voor kleinschalige visserij in de Middellandse Zee en de Zwarte Zee (RPOA-SSCF) om kleinschalige vissers en visserijmedewerkers ondersteuning te bieden bij het verder ontwikkelen van hun capaciteiten en vaardigheden met betrekking tot duurzame kleinschalige visserij en bestaansmiddelen.

Atlantische regio

- **Mei:** De Ierse leden van LIFE hadden een ontmoeting met commissaris Kadis om dringende zorgen aan de orde te stellen die door kleinschalige vissers in de Atlantische regio worden geuit. Zij benadrukten de noodzaak van generatievernieuwing, de verwoestende gevolgen van de vangststop voor pollak voor de bestaansmiddelen in de kustvisserij, belemmeringen bij de toegang tot financiering van producentenorganisaties en het gebrek aan eerlijke toegang tot quota voor jonge vissers die de sector betreden.
- **Juni:** LIFE en IIMRO waren ingenomen met het herziene advies van de ICES over pollak, waarin een TAC van 3.310 ton werd aanbevolen — een grote ommezwaai ten opzichte van de eerdere aanbeveling voor een TAC van nul, die de kustvisserij met handlijnen in feite had stilgelegd. Deze verandering betekende een belangrijke stap in de richting van het herstel van de levensvatbaarheid van kustgemeenschappen die afhankelijk zijn van dit visbestand.
- **September:** Tijdens *Les Assises de la Pêche et de la Mer* uitte LIFE-voorzitter Gwen Pennarun haar bezorgdheid over tekortkomingen in de ICES-beoordelingen voor zeebaars, het toenemende gebruik van „vierpanelen-trawls“ met een grote opening die onder het mom van demersale trawls worden ingezet,

- terwijl ze zich in kustwateren gedragen als pelagische trawlnetten (die verboden zijn), en de noodzaak om vissers in staat te stellen hun traditionele visgronden mede te beheren.
- De Irish Sea Fisheries Board publiceerde een rapport waarin belangrijke paradoxen in de Ierse SSCF-sector aan het licht kwamen: hoewel SSCF 84% van de vaartuigen vertegenwoordigt, is deze sector slechts goed voor 7% van het motorvermogen; de sector zorgt voor 56% van de nationale werkgelegenheid in de visserij (gemeten in FTE's); en het blijft het meest brandstofefficiënte vlootsegment. Ondanks dalende inkomsten steeg de brutowinst grotendeels dankzij onbetaalde gezinsarbeid. LIFE gebruikte deze bevindingen om te pleiten voor gerichte steun en formele erkenning van de sociaal-economische bijdrage van de SSCF.

PROJECTEN & INNOVATIE

2025 was een jaar waarin aanzienlijke vooruitgang werd geboekt in de gehele projectportefeuille van LIFE. Van digitalisering tot de aanpak van invasieve soorten, van energietransitie tot regeneratieve visserij: LIFE heeft praktische oplossingen ontwikkeld om vissers met een lage impact te ondersteunen en de veerkracht van de kustgebieden te versterken.

Fish-X: digitalisering voor een eerlijke en duurzame visserij

Gedurende heel 2025 heeft LIFE actief bijgedragen aan de afronding van het Fish-X-project, dat tot doel had digitale hulpmiddelen te ontwikkelen voor het monitoren van vaartuigen en het rapporteren van vangsten in overeenstemming met de herziene controleverordening. Tijdens de afsluitende workshop die in april in het Europees Parlement werd gehouden, benadrukte LIFE dat digitalisering vissers moet ondersteunen in plaats van hen te belasten, en onderstreepte het belang van gebruiksvriendelijke systemen die aansluiten bij de realiteit van kleinschalige visserijactiviteiten en talrijke voordelen bieden.

Eerder dat jaar, tijdens de Fish-X-conferentie en -beurs in maart, verwelkomde LIFE de Fish-X-routekaart voor digitale transformatie en benadrukte het de noodzaak van inclusieve, door vissers geleide ontwerpprocessen. De organisatie benadrukte dat effectieve innovatie afhankelijk is van samenwerking met degenen die de hulpmiddelen op zee gebruiken.

Fish-X heeft uiteindelijk aangetoond dat kleinschalige vissers niet achterblijven in de digitale transitie van Europa — zij lopen er juist voorop, wanneer technologie wordt ontworpen met hun behoeften en ervaringen als uitgangspunt.

Ronde grondel: van invasieve soort naar kans

In 2025 sloot LIFE zich aan bij een project dat tot doel had het commerciële potentieel van de invasieve rondgrondel te beoordelen voor kleinschalige kustvissers in de Oostzee. Een belangrijk onderdeel van dit werk betrof het beheer van proefvisserijoperaties tussen april en juni met gecontracteerde vissers in Zweden en Duitsland, die veelbelovende vangstcijfers en minimale bijvangst lieten zien. Na afloop van het seizoen verzorgde LIFE de gegevensverzameling, constateerde het belangstelling vanuit de markt – een toprestaurant nam de ronde grondel op in zijn degustatiemenu – en organiseerde het het transport van bevroren monsters vanuit Duitsland naar het Instituut voor Voedselveiligheid, Diergezondheid en Milieu (BIOR) in Letland voor analyse op verontreinigingen, alvorens de veldgegevens over te dragen aan de Zweedse Universiteit voor Landbouwwetenschappen (SLU).

Naast de logistiek heeft LIFE ook de marktontwikkeling en de economische haalbaarheid van een permanente visserij onderzocht. In samenwerking met het Submariner Network heeft LIFE een vragenlijst gelanceerd onder vissers, groothandelaren en chef-koks om de vereisten van de waardeketen in kaart te brengen. Om verdere inzichten te vergaren, nam LIFE in november deel aan een studiebezoek aan Litouwen om de kustvisserij, verwerkingsfaciliteiten en bedrijfsmodellen te onderzoeken, en presenteerde het de voorlopige bevindingen tijdens de webinarreeks „*The Business Case of a Blue Economy*”.

(Foto van het studiebezoek @Aksel Ydrén/LIFE, Litouwen, 2025)

Deze activiteiten leverden gegevens op over de praktische aspecten en marktbarrières van een potentiële visserij op de ronde grondel. Door de visserijlogistiek en de vereisten van de waardeketen in kaart te brengen, dient het werk van LIFE in 2025 als uitgangspunt voor een verdere evaluatie van zowel het ecologisch beheer als de economische levensvatbaarheid voor kleinschalige kustvissers.

LIFE speelt een centrale rol in het Interreg-project over de commerciële visserij op en de afzet van de ronde grondel in de Oostzee.

Seaglow: innovatie voor een klimaatbestendige visserij

In 2025 zette LIFE zijn sterke betrokkenheid bij het SEAGLOW-project voort, waarbij het de leiding nam over de communicatie- en verspreidingsactiviteiten en tegelijkertijd een actieve rol speelde in zowel de werkpakketten voor beleid als voor bedrijfsmodellen. Als leider van het communicatiewerkpakket coördineerde LIFE de voorlichting via de meertalige website van het project, sociale mediakanalen, contacten met de media en deelname aan evenementen, en droeg zo bij aan het vergroten van het bewustzijn over innovatieve oplossingen om het brandstofverbruik en de uitstoot van broeikasgassen in de kleinschalige visserij te verminderen.

LIFE heeft ook een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van een beleidskader en regelgeving ter ondersteuning van de energietransitie van de kleinschalige visserij in de Oostzee en de Noordzee. Door middel van overleg met belanghebbenden en samenwerking met vissers heeft LIFE geholpen bij het in kaart brengen van de technische, menselijke en regelgevende belemmeringen voor decarbonisatie en bijgedragen aan de ontwikkeling van beleidsaanbevelingen om de invoering van emissiearme technologieën te vergemakkelijken.

Daarnaast zijn LIFE en zijn partners begonnen met de voorbereidingen voor het ondersteunen van de ontwikkeling van haalbare bedrijfsmodellen voor de invoering en replicatie van innovatieve technologieën in de kleinschalige visserij. Deze taak moet in 2026 zijn voltooid en omvat het betrekken van vissersgemeenschappen en belanghebbenden bij discussies over marktkansen, investeringsbehoeften, de invoering van technologie en de commerciële levensvatbaarheid op lange termijn van oplossingen voor decarbonisatie. Door middel van deze activiteiten zal LIFE ertoe bijdragen dat de innovaties van het project niet alleen technisch effectief zijn, maar ook economisch haalbaar en overdraagbaar naar andere vissersgemeenschappen in heel Europa.

Samen dragen deze inspanningen bij aan het vergroten van de zichtbaarheid van Seaglow, het stimuleren van de betrokkenheid van belanghebbenden en het creëren van een eerlijk en praktisch traject naar de decarbonisatie van de Europese kleinschalige vissersvloot.

(Seaglow-partners tijdens de tweede consortiumbijeenkomst van het project. Zweden, 2025)

Participatief garantiesysteem (PGS) voor SSCF

Met steun van Patagonia heeft LIFE vooruitgang geboekt met een strategisch stappenplan voor de invoering van een Participatief Garantiesysteem (PGS) voor Low Impact Fishing.

Een redactiecommissie is meerdere keren bijeengekomen en heeft gewerkt aan het opstellen van de benodigde documentatie voor een dergelijk programma, waaronder: een gezamenlijke visie en basisprincipes, operationele aspecten van een PGS, een businessplan en een tijdschema.

Er werd een voorstel voorgelegd aan de Algemene Vergadering van LIFE, dat werd goedgekeurd. Er is echter nog werk nodig om verdere details toe te voegen aan de operationele aspecten van het PGS, het businessplan en de verificatiemechanismen, die we in de loop van 2026 willen afronden.

Ondertussen blijft het LIFE-secretariaat fondsen werven voor dit project, zodat we kunnen overgaan naar de test- en implementatiefasen. Dit is een strategisch initiatief om onze leden te ondersteunen bij het verbeteren van de markttoegang, het bevorderen van eerlijke en duurzame voedselsystemen en het bieden van een geloofwaardig, toegankelijk alternatief voor certificeringsregelingen van derde partijen die zijn ontworpen voor industriële vloten.

COMMUNICATIE, EVENEMENTEN & LIDMAATSCHAP

2025 was een mijlpaaljaar voor de zichtbaarheid, het bereik en de betrokkenheid van de leden van LIFE. Via evenementen op hoog niveau , internationale conferenties,

gerichte communicatie en strategische allianties heeft LIFE zijn rol als toonaangevende stem voor de kleinschalige vissers met een lage milieu-impact in Europa versterkt.

Betrokkenheid van pers en media

WERK UITGELICHT IN

Fish Focus The
Skipper Fisker
Forum La
Nazione
The Fishing Daily,
Mundus Maris,
Through the Gaps,
Industrias Pesqueras,
Europa Press
La Vanguardia
Teleprensa
Cantabria Liberal
Diario Siglo XXI

MEDIA-HOOGTEPUNTEN

Quota voor de
Oostzee Artikel 17
Eerlijke visserij
Hervorming van
wetenschappelijk advies
Toewijzing van
blauwvintonijn
Energietransitie
Uitsluiting van de
kleinschalige visserij van
de markt

INTERNE PROCESSEN & BESTUUR

Lidgroei en versterkt bestuur

2025 was een jaar waarin de bestuursstructuren van LIFE hun geschiktheid voor het beoogde doel hebben bewezen en een sleutelrol hebben gespeeld in de strategische ontwikkeling van LIFE. Terwijl ons ledenaantal blijft groeien in termen van het aantal vertegenwoordigde organisaties en landen, heeft LIFE ook zijn bestuur versterkt door de verkiezingsvergadering te houden en de raad van bestuur te vernieuwen.

Nieuwe leden: Noorwegen en Portugal sluiten zich aan bij LIFE

In oktober verwelkomde LIFE Norges Kystfiskarlag, dat meer dan 400 schepen met een lage milieubelasting vertegenwoordigt. Hun lidmaatschap versterkt de aanwezigheid van LIFE in Noord-Europa en bevordert de grensoverschrijdende samenwerking in de Noordzee.

In december verwelkomde LIFE ook Marsempre, dat xx kleinschalige vissersvaartuigen uit Portugal vertegenwoordigt. We heten hen van harte welkom als eerste lidorganisatie uit dit land, waardoor LIFE nu in 18 lidstaten vertegenwoordigd is.

Vernieuwing van de raad van bestuur en benoeming van een nieuwe voorzitter

In november vond de verkiezingsvergadering plaats in Brussel, direct aansluitend op het Make Fishing Fair Forum. De bijeenkomst werd enthousiast bijgewoond en kon rekenen op grote belangstelling, met een groot aantal kandidaten voor de verkiezingen.

Er werd een nieuwe raad van bestuur gekozen, waarin alle zeegebieden vertegenwoordigd zijn. De samenstelling is nu als volgt:

Naam	Functie	Vereniging	Land
Middellandse Zee en Zwarte Zee			
Federico Gelmi	Directeur	Vissersvereniging van Pantelleria	Italië
Kazimir Bogović	Directeur	Vereniging van kleine kustvissers van de Adriatische Zee	Kroatië
Macarena Molina	Penningmeester	Pescartes	Spanje
Oostzee en Noordzee			
Bengt Larsson	Secretaris	SYEF	Zweden
Kasia Stepanowska	Directeur	Darłowska Groep van visproducenten en reders	Polen
Erik Meyer	Directeur	Visserijbeschermingsvereniging van Sleeswijk-Holstein	Duitsland
Atlantische Oceaan			
Gwen Pennarun	Voorzitter	Vereniging van handvissers uit Bretagne	Frankrijk
Seamus Bonner	Bestuurslid met gedeelde zetel (Noord-Atlantische regio)	IIMRO	Ierland
Bally Philp	Bestuurslid met gedeelde zetel (Noord-Atlantische regio)	SCFF	VK
Sandra Amezaga	Directeur met gedeelde zetel (Zuid-Atlantische Oceaan)	Mulleres Salgadas	Spanje

David Pavon	Bestuurslid (gedeelde zetels) (Zuid-	Cofradia el Hierro	Spanje
	Atlantische Oceaan)		

De verkiezing van een nieuwe raad van bestuur is toe te juichen, aangezien deze een evenwichtige mix weerspiegelt van zowel gevestigde als nieuwe verenigingen, met een verbeterde genderverhouding (30% vrouwen) en met één vrouwelijke bestuurder per zeegebied.

Met een vernieuwde raad van bestuur kijkt LIFE ernaar uit om zijn missie voort te zetten: het versterken van de positie van kleinschalige vissers en het bevorderen van duurzame, milieuvriendelijke visserij met een hoge sociaal-economische waarde in heel Europa.

Het LIFE-secretariaat breidt zijn capaciteit uit

In 2025 heeft LIFE zijn secretariaat versterkt om de leden beter te ondersteunen en tegemoet te komen aan de groeiende operationele en beleidsmatige eisen. Het team verwelkomde **Aksel Ydrén, projectmedewerker voor de Oostzee**, die praktische ervaring meebrengt op het gebied van ambachtelijke visserij, met name wat betreft productcertificering. Hij zal activiteiten in de Oostzee en de Noordzee ondersteunen, met een bijzondere focus op het Round Goby-project.

Tegelijkertijd heeft LIFE de zoektocht naar een fulltime **administratief en financieel medewerker** afgerond en **Claudia Cantele Silva** aangesteld om de interne systemen te versterken en te zorgen voor een degelijk financieel en administratief beheer vanuit het kantoor in Brussel. Zij zal de functie in 2026 gaan bekleden.

Deze uitbreidingen versterken het vermogen van LIFE om in heel Europa hoogwaardige ondersteuning, coördinatie en belangenbehartiging te bieden aanzienlijk.

FINANCIEEL OVERZICHT 2025 EN BEGROTING 2026

LIFE-financiën 2025

In 2025 liet de financiële situatie van LIFE gestage vooruitgang zien op het gebied van inkomstendiversificatie en het aangaan van nieuwe partnerschappen. **Er werd € 216.328 overgedragen uit 2024** in meerjarenbegrotingen. In de loop van 2025 ontving LIFE **nog eens**

€ 319.856 aan inkomsten, waarvan het grootste deel afkomstig was van onze vijfjarige subsidie van Velux Fonden (€ 170.000). Nieuwe steun van Patagonia (€ 46.000) voor ons Jeugdnetwerk betekende een belangrijke stap in het betrekken

van maatschappelijk verantwoorde bedrijven, terwijl EU-middelen (€ 41.000) voor het Round Goby-project en Telos-financiering (€ 40.000) hielpen bij het versterken van de

administratieve en financiële capaciteit van **LIFE te versterken**. In totaal **beschikte LIFE**, door het overgedragen saldo en de ontvangen inkomsten bij elkaar op te tellen, **over € 536.184** om haar activiteiten het hele jaar door uit te voeren.

De uitgaven bedroegen in 2025 in totaal **€ 419.315**, wat in lijn lag met de groei en activiteiten van LIFE. **De personeelskosten** stegen ten opzichte van 2024 als gevolg van een uitbreiding van de capaciteit, met de aanwerving van een projectmanager voor de Baltische regio voor het Round Goby-project (volledig gefinancierd uit EU-middelen) en een fulltime administratief en financieel medewerker, ondersteund via Telos. **De overhead- en exploitatiekosten** stegen licht, voornamelijk als gevolg van de huur van vergaderruimtes voor sollicitatiegesprekken, vergoedingen voor salarisadministratie en apparatuur voor nieuwe medewerkers. **De uitgaven voor projectactiviteiten** namen aanzienlijk toe doordat LIFE zijn werkzaamheden uitbreidde via initiatieven zoals Round Goby, Seaglow en PGS, terwijl de campagne 'Make Fishing Fair' extra reis- en tolkosten met zich meebracht.

Na verwerking van alle inkomsten, uitgaven en de uit 2024 overgedragen middelen sloot LIFE het jaar 2025 af met een banksaldo van **€ 116.869**.

Begroting 2026

Nu LIFE 2026 ingaat, blijft voortdurende investering in inkomstendiversificatie essentieel. Een groot deel van deze vooruitgang is te danken aan nieuwe en strategische relaties, zoals met Tanka, en hernieuwde samenwerkingen met langdurige partners zoals Waterloo. Naar verwachting zal een aanzienlijk deel van de inkomsten van LIFE in 2026 afkomstig zijn uit EU-fondsen, wat een weerspiegeling is van de sterke betrokkenheid van de organisatie bij huidige financieringsmogelijkheden en projecten die de transformatie van de kleinschalige visserij in heel Europa ondersteunen.

Tegelijkertijd onderstreept deze afhankelijkheid de noodzaak om de financieringsbasis verder te verbreden om toegang tot flexibele kernmiddelen te waarborgen. Aangezien de Velux-fondsen – van oudsher een belangrijke bron van flexibele steun – in 2026 aflopen, werkt LIFE actief aan voorstellen die prioriteit geven aan **kernfinanciering en financiële veerkracht op de lange termijn**, waarmee de basis wordt gelegd voor duurzame groei en een verminderd concentratierisico.

De inkomsten zullen naar verwachting met +80% stijgen van 2025 tot 2026, terwijl **de uitgaven naar verwachting met +23% zullen stijgen**. Het hogere groeipercentage van de inkomsten is voornamelijk te verklaren door tijdsverschillen: voor sommige projecten dekken de in 2026 ontvangen middelen uitgaven die al in voorgaande jaren zijn gedaan

(bijv. Round Goby, Seaglow), terwijl bij andere projecten de verwachte bijdragen van financiers zijn meegenomen voor meerjarige uitgaven die de komende jaren zullen plaatsvinden (bijv. Velux, Tanka).

Hieronder volgt een uitgebreid **overzicht van de financiële gegevens voor 2025 en de begroting voor 2026:**

Winst- en verliesrekening	Werkelijke cijfers 2025	Begroting 2026	Jaar-op-jaar
(a) Totale inkomsten	319.855,68	540.868,04	69%
Subsidies / donaties	317.556,68	537.768,04	69%
Patagonië	45.574,24		-100%
Only One	21.220,61	27.312,61	29%
Velux-fonds	85.000,00	85.000,00	
Velux-fonds II	85.000,00	85.000,00	
Round Goby-project	40.761,83	202.772,87	397%
Verzameling van lokalisatiesatellieten		1.998,09	
Seaglow		67.126,23	
FLMD	40.000,00		-100%
Tanka		35.000,00	
Waterloo		18.558,24	
OAK		15.000,00	0%
Lidmaatschapskosten	2.299,00	3.100,00	35%
Lidmaatschapskosten	2.299,00	3.100,00	35%
(b) Totale uitgaven	(419.314,71)	(514.669,28)	23%
Salarissen	(286.694,37)	(353.996,77)	23%
Kantoor Brussel	(104.285,20)	(149.618,74)	43%
Kantoor Middellandse Zee	(69.640,41)	(69.540,05)	0%
Kantoor Zweden	(112.768,76)	(134.837,98)	20%
Algemene en exploitatiekosten	(39.183,64)	(42.880,04)	9%
Algemene kosten kantoor Brussel	(12.612,15)	(11.034,04)	-13%
OH-kantoor Middellandse Zee	(4.265,32)	(5.530,00)	30%
OH Zweeds kantoor	(3.293,88)	(6.626,00)	101%

Algemene overheadkosten	(19.012,29)	(19.690,00)	4%
-------------------------	-------------	-------------	----

Projectactiviteiten	(93.436,70)	(117.792,47)	26%
Veldwerk, gegevensverzameling en onderzoek	(10.605,00)	(9.391,96)	-11%
Personeelskosten	(11.118,03)	(13.000,00)	17%
Communicatie en voorlichting	(4.998,01)	(6.535,12)	31%
Adviesraden	(2.757,73)	(1.440,00)	-48%
Betrokkenheid van belanghebbenden en creatie	(16.173,49)	(47.227,82)	192%
Reis- en verblijfskosten	(47.784,44)	(40.197,57)	-16%
Nettoresultaat van het jaar (a + b)	(99.459,03)	26.198,76	-126%

Kasstroom	Werkelijke cijfers 2025	Begroting 2026	Jaar-op-jaar
Nettoresultaat over het jaar	(99.459,03)	26.198,76	-126%
Beschikbare liquide middelen uit voorgaande perioden	216.328,14	116.869,09	-46%
Beschikbare liquide middelen aan het einde van het jaar	116.869,11	143.067,85	22%

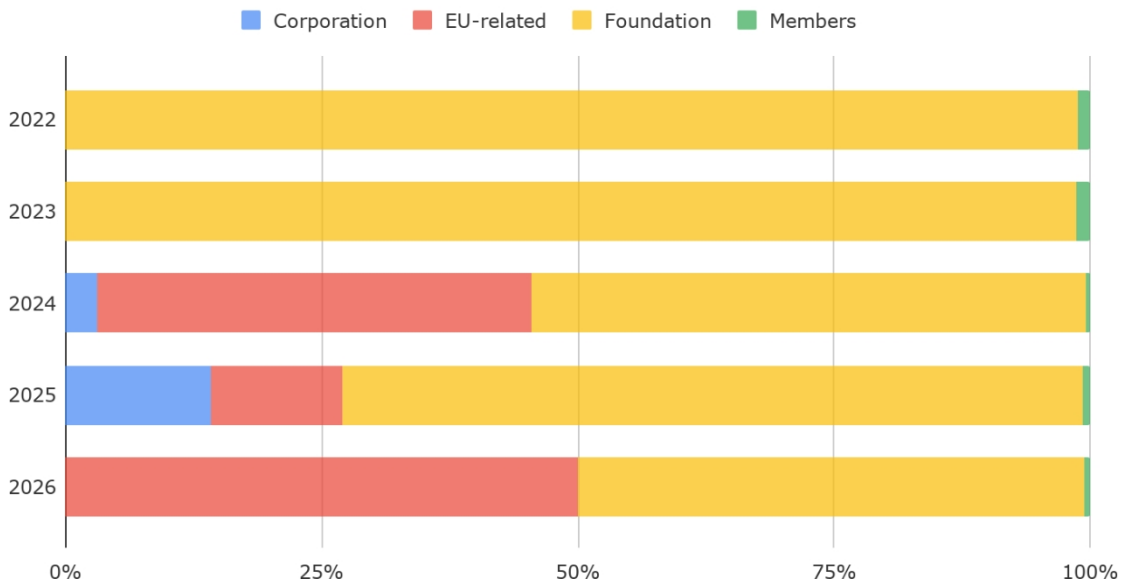
Opmerking: Deze cijfers zijn afkomstig uit de managementboekhouding en kunnen afwijken van de wettelijke jaarrekening van LIFE. De officiële financiële boekhouding volgt de Belgische regels inzake opbrengstverantwoording en uitstel van opbrengsten, terwijl dit overzicht de operationele opbrengsten en kosten weergeeft voor interne managementdoeleinden en mogelijk niet volgens dezelfde regels is geboekt.

Financiering

In de afgelopen tien jaar heeft LIFE haar financieringsbasis aanzienlijk gediversifieerd. In de beginjaren was de organisatie voor haar basisfinanciering voornamelijk afhankelijk van filantropische stichtingen. Sindsdien heeft LIFE met succes nieuwe financieringsbronnen aangeboord, zoals EU-programma's, partnerschappen met bedrijven en bijdragen van leden. Deze bredere mix van financiers versterkt de financiële veerkracht van LIFE en ondersteunt haar strategische ambities op lange termijn.

Zoals te zien is in de onderstaande grafiek **(a) 'Financieringsbronnen per type financier'**, beschikt LIFE nu over een evenwichtiger portefeuille die zowel EU-middelen als bijdragen van maatschappelijk verantwoorde bedrijven zoals Patagonia omvat.

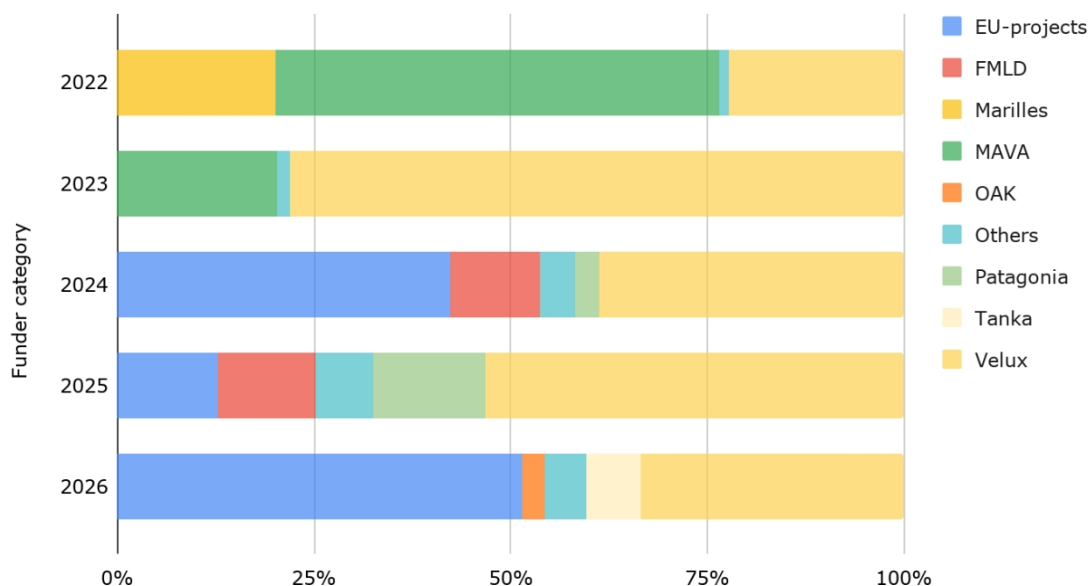
(a) Funding sources per type of funder

De financieringsmix, zoals te zien is in de grafiek **(b) Financieringsmix per financier**, bleef zich positief ontwikkelen, wat een weerspiegeling is van de voortdurende inspanningen van LIFE om haar inkomstenbronnen te diversifiëren en de toegang tot basisfinanciering te versterken. Hoewel in 2026 naar verwachting nog steeds ongeveer de helft van de inkomsten van LIFE afkomstig zal zijn uit EU-subsidies – die doorgaans minder flexibel zijn en aan specifieke projecten zijn gekoppeld – breidt de organisatie haar netwerk van partners en donateurs actief uit.

Door nieuwe relaties aan te knopen met filantropische stichtingen, bedrijfsdonateurs en gelijkgestemde partners legt LIFE de basis voor een evenwichtigere en veerkrachtigere financieringsstructuur. Deze inspanningen zijn erop gericht een stabiele basis van kernfinanciering veilig te stellen en het concentratierisico te verminderen, waardoor financiële duurzaamheid en onafhankelijkheid op de lange termijn worden gewaarborgd.

(b) Funding mix per funder

UITBLIK OP 2026

2026 wordt een bepalend jaar voor de toekomst van de kleinschalige visserij in Europa. De samenloop van de evaluatie van het GVB, de Visie 2040 voor visserij en aquacultuur, de Ocean Act, de herziening van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie, de routekaart voor de energietransitie en de onderhandelingen over de volgende EU-begroting zullen het regelgevende, financiële en milieukader voor de sector in het komende decennium vormgeven.

De topprioriteit van LIFE is het veiligstellen van een EU-actieplan voor de kleinschalige visserij. De organisatie zal ervoor pleiten dat het actieplan wordt ingebed in de Oceaanwet, ondersteund door een bindend tijdschema voor de uitvoering en meetbare resultaten om concrete vooruitgang voor de sector te waarborgen.

Eerlijke toegang tot visbestanden blijft een centrale doelstelling. LIFE zal aandringen op de uitvoering van artikel 17 zoals oorspronkelijk bedoeld, met inbegrip van bindende, afgeschermdere vangstmogelijkheden voor kleinschalige vissers en een rechtvaardigere toewijzing van toegangsrechten.

Maritieme ruimtelijke ordening moet ruimte vrijhouden voor visserij met een lage impact. LIFE zal pleiten voor regeneratieve visserijgebieden, voorkeursrecht op toegang tot de kustzone van 12 zeemijl voor kleinschalige visserij, en

maatregelen om te voorkomen dat de sector steeds meer ruimtelijk wordt verdrongen door concurrerende activiteiten in het kader van de 'blauwe economie'.

Versterking van het gezamenlijk beheer zal het visserijbeheer verbeteren. De organisatie zal zich blijven inzetten voor de formele erkenning en versterking van de „Prud’homies“ en andere traditionele systemen voor gezamenlijk beheer als effectieve bestuursmodellen voor duurzame visserij.

De energietransitie moet de kleinschalige visserij ondersteunen, niet belasten. LIFE zal toezicht houden op de uitvoering van de routekaart voor de energietransitie en de herziene verordening inzake visserijcontrole, waarbij innovatie wordt bevorderd en tegelijkertijd wordt gewaarborgd dat nieuwe eisen evenredig en financieel haalbaar blijven voor de sector.

Een participatief garantiesysteem zal de afzetmogelijkheden verbeteren. De uitvoering van de strategische routekaart en het veiligstellen van financiering voor de proefimplementatie zullen een belangrijke mijlpaal vormen op weg naar het bieden van een toegankelijk alternatief voor industriële certificeringsregelingen en het versterken van duurzame voedselsystemen.

Generatievernieuwing is essentieel voor de toekomst van de sector. LIFE zal zich blijven inzetten voor betere toegang tot opleidingen, financiering en vangstmogelijkheden voor jonge vissers, en lanceert tegelijkertijd het LIFE Youth Network om leiderschap, kennisoverdracht en de veerkracht van de sector op de lange termijn te versterken.

Sterkere partnerschappen zullen de invloed van de sector vergroten. Het uitbreiden van het ledenaantal en het aangaan van allianties met het maatschappelijk middenveld, wetenschappers, stichtingen en andere primaire producenten met een lage impact zullen de belangenbehartigingscapaciteit versterken en een veerkrachtigere en duurzamere primaire sector bevorderen.